



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 405/08-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. T. B., P., zastúpeného advokátom Mgr. V. L., P., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 20 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach na spravodlivé a priaznivé pracovné podmienky, čl. 11, čl. 28 a čl. 36 Listiny základných práv a slobôd postupom a rozhodnutím Okresného súdu Žilina sp. zn. 32 T 78/2007 z 9. júla 2008 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť JUDr. T. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. septembra 2008 doručená sťažnosť JUDr. T. B., P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 20 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“), čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach na spravodlivé a priaznivé pracovné podmienky (ďalej len „medzinárodný pakt“), čl. 11, čl. 28 a čl. 36 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (ďalej len „listina“), a to postupom a rozhodnutím Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 32 T 78/2007 z 9. júla 2008.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 0 Tp 360/2007 ustanovený M. C. za obhajcu. Po skončení veci vyšší súdny úradník mu uznesením sp. zn. 32 T 78/2004 zo 4. júna 2008 priznal odmenu a náhradu hotových výdavkov v celkovej sume 15 853 Sk. Priznanie tejto sumy však nebolo správne, pretože jeho náklady v skutočnosti boli v celkovej sume 22 141 Sk. Toto vyplývalo z predložených dokladov, pričom však iba omylom došlo k tomu, že nedokladoval náhradu za odmenu a náhradu cestovného a stratu času s obvineným za dni 1. jún 2007 a 21. jún 2007. Toto rozhodnutie preto napadol opravným prostriedkom, o ktorom rozhodla samosudkyňa 9. júla 2008 pod sp. zn. 32 T 78/2008 tak, že jeho sťažnosť zamietla ako nedôvodnú, pretože postup vyššieho súdneho úradníka považovala za zákonný.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že uznesenie o priznaní odmeny a náhrade výdavkov vypracoval vyšší súdny úradník, ktorý pracuje v oddelení pre JUDr. D. Ž. Všetky veci, ktoré pripadnú do trestného oddelenia, sú nové a rozdeľujú sa podľa poradia. O opravnom prostriedku podľa rozvrhu práve tohto súdu mal preto rozhodnúť predseda senátu, a nie samosudca. Okrem toho tvrdí, že odmenu a náhradu za stratu času za právne služby uplatnil, predložil aj záznam o použití vlastného motorového vozidla za 1. a 21. jún 2007, nedoložil však záznam o vykonaní porady s klientom, čo urobiť mal. Ak však opomenul predložiť záznamy o porade s klientom už s návrhom na priznanie odmeny, to neznamená, že si tento nárok neuplatnil. Okresný súd preto nepostupoval správne, keď mu nepriznal skutočné výdavky, pričom bol odňatý zákonnému sudcovi, pretože o jeho sťažnosti nerozhodoval predseda senátu, ale samosudkyňa JUDr. M. D. Ž. Na základe uvedeného žiadal, aby ústavný súd vydal tento nález:

*„Okresný súd Žilina uznesením sp. zn. 32 T 78/2007 z 9. júla 2008 porušil právo sťažovateľa podľa*

*- článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení Protokolu 11 na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom;*

*- článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru na pokojné užívanie majetku;*

*- článku 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach na spravodlivé a priaznivé pracovné podmienky zabezpečujúce najmä: (a) odmenu, ktorá sa poskytuje ako minimum všetkým pracovníkom: (I) spravodlivú mzdu a rovnakú odmenu za prácu rovnakej hodnoty bez akéhokoľvek rozlišovania;*

*- článku 20 Ústavy SR na právo vlastníť majetok;*

*- článku 46 ods. 1 Ústavy SR, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky;*

*- článku 48 ods. 1 Ústavy SR že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi;*

*- článku 36 ústavného zákona č. 234/1991 Zb., že každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne;*

*- článku 28 Listiny na právo na spravodlivú odmenu za prácu a na uspokojivé pracovné podmienky;*

*- článku 11 Listiny že každý má právo vlastníť majetok.*

*Uznesenie Okresného súdu Žilina spisová značka 32 T 78/2007 z 9. júla 2008 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu v Žiline na ďalšie konanie.*

*Okresný súd Žilina je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania a právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu sťažovateľa, advokáta Mgr. V. L., do troch dní od právoplatnosti nálezu.“*

## **II.**

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, zruší také rozhodnutie, alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namietal porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 20 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru, čl. 7 medzinárodného paktu, čl. 11, čl. 28 a čl. 36 listiny uznesením okresného súdu sp. zn. 32 T 78/2007 z 9. júla 2008.

1. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 36 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru

Sťažovateľ tvrdil, že boli porušené jeho práva okresným súdom tým, že o jeho veci rozhodovala samosudkyňa v rozpore s rozvrhom práce okresného súdu na rok 2008 a že jeho odmena a náhrada trov obhajoby bola súdom nesprávne priznaná.

Ústavný súd sa oboznámil s rozvrhom okresného súdu na rok 2008 a z toho zistil, že vyšší súdny úradník bol pridelený na rozhodovanie, spracovávanie podkladov a poverenú činnosť tam uvedenú pre senát 32 T, ktorej predsedníčkou je JUDr. D. Ž. Bolo a je súčasne v jej právomoci prideľovať veci a rozhodovať o činnosti vyššieho súdneho úradníka aj vo veciach priznávania náhrady trov a nákladov advokátom vyplývajúcim z povinnej obhajoby, čo vyšší súdny úradník aj urobil. O opravnom prostriedku jeho rozhodnutia rozhodovala uvedená sudkyňa tohto súdu v súlade s rozvrhom práce a svojej kompetencie. V rozhodnutí je síce podpísaná ako samosudkyňa, nie je sporným však, že je predsedníčkou senátu tohto súdu, preto námietka sťažovateľa v uvedenom smere nie je dôvodná. Okresný súd teda vo veci rozhodol v súlade s rozvrhom práce, a preto z toho dôvodu nemožno konštatovať, že išlo o porušenie základných práv sťažovateľa v rozsahu, ako to označil vo svojej sťažnosti.

Z citovaného čl. 127 ústavy vyplýva, že ústava rozdeľuje ústavnú ochranu základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom systém tejto ochrany je založený na princípe subsudiarity, ktorý určuje rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie

a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z toho postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 55/98).

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresného súdu sa okrem iného uvádza:

*„Samosudkyňa preskúmaním spisového materiálu zistila, že predmetné uznesenie je vecne správne, nakoľko čiastka 15.853,-Sk zodpovedá objektívne preukázaným nárokom advokáta vyplývajúcim z vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. a nemožno mu vytknúť žiadnu vadu alebo nedostatok, pričom odôvodnenie rozhodnutia učinil vyšší súdny úradník zodpovedajúcim spôsobom, a preto samosudkyňa v celom rozsahu v zásade na odôvodnenie napadnutého uznesenia odkazuje.*

*Rozhodovať o odmene a náhrade hotových výdavkov ustanoveného obhajcu (nároku) možno iba na základe návrhu obhajcu. Rozhodovanie o trovách obhajoby za poskytovanie právnych služieb láme zásadu oficiality v trestnom konaní. Toto rozhodovanie sa odvíja od návrhu obhajcu, pričom z povahy veci je však zrejmé, že v úseku konania, v ktorom sa rozhoduje o nárokoch obhajcu, sa neuplatní zásada vyhľadávacia.*

*Povinnosťou advokáta pri podaní návrhu na zaplatenie trov povinnej obhajoby je nielen povinnosť presného definovania vykonaných úkonov právnej služby, ale aj ich zadokumentovania a preukázania v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodovanie súdu. Súd preskúma návrh obhajcu len v rozsahu uplatnených nárokov, pričom z úradnej povinnosti nevyhľadáva ďalšie skutočnosti či nároky, ktoré by si mohol advokát uplatniť, keďže návrh obhajcu je sám osebe skutočnosťou postačujúcou pre rozhodnutie súdu.*

*Sám obhajca musí byť zodpovedný za kvalitu a kvantitu uplatnených nárokov, ktorá zodpovednosť sa odvíja od jeho autonómnej vôle, teda rozhodnutia uplatniť alebo neuplatniť nejaký nárok, v akej výške a akým spôsobom. Z týchto dôvodov samosudkyňa ani*

*nemohla dodatočne predložené potvrdenia o vykonaní porád s obvineným chápať ako nové dôkazy, ktoré neboli známe v predchádzajúcom konaní. Predmetné doklady nemožno z pohľadu súdu považovať za dostatočne odôvodnené a preukazujúce skutočne vykonané úkony právnej pomoci.“*

Uvedený postup okresného súdu pri odôvodňovaní svojho skutkového a právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názorom svojím vlastným. Podľa názoru ústavného súdu napadnuté rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôli, pretože pri rozhodovaní vychádzalo zo skutkového stavu a z podkladov predložených samotným sťažovateľom, čo ho zaväzovalo pri rozhodovaní o veci. Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľ uviedol v predmetnej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký jeho výklad príslušných ustanovení citovaných v napadnutom rozhodnutí, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s článkami ústavy, listiny, dohovoru a ostatnými sťažovateľom citovanými zákonmi. Preto bolo treba sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu čl. 20 ústavy, čl. 11 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu

Uvedené sťažovateľom namietané porušenie článkov okresným súdom v rozsahu, ako ich namietal, porušené neboli, vzhľadom na nedostatok priamej súvislosti medzi označenými porušeniami a rozhodnutím súdu.

3. K namietanému porušeniu čl. 7 medzinárodného paktu a čl. 28 listiny

Namietané porušenie čl. 28 listiny nemá žiadnu priamu súvislosť s tvrdeniami sťažovateľa, ako ani namietané porušenie čl. 7 medzinárodného paktu, ktorý nie je aplikovateľný na konanie o porušovaní ústavných práv, ktoré označil sťažovateľ.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2008